

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 102
Кримінального процесуального кодексу України щодо відомостей, які
зазначаються у висновку експерта»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Цей законопроект розроблено у зв'язку з внесенням системно пов'язаного проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судову експертизу» щодо гарантування незалежності судових експертів», внесений С. ВЛАСЕНКОМ 07 вересня 2026 року (далі – пов'язаний законопроект).

Пов'язаним законопроектом пропонується змінити засади допуску до проведення судової експертизи. Право проводити судову експертизу матиме фізична особа, яка володіє необхідними спеціальними знаннями та має стаж професійної діяльності у відповідній сфері знань не менше п'яти років. Одночасно передбачається відмова від атестації судових експертів, видачі свідоцтв про присвоєння кваліфікації судового експерта та ведення Державного реєстру атестованих судових експертів як дозвільних механізмів доступу до професійної діяльності.

Водночас пункт 1 частини першої статті 102 Кримінального процесуального кодексу України передбачає обов'язкове зазначення у висновку експерта відомостей про свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта та стаж експертної роботи. Збереження цієї вимоги після переходу до запропонованої моделі створюватиме неузгодженість між положеннями кримінального процесуального законодавства та законодавства про судову експертизу.

Крім того, поняття «стаж експертної роботи» не охоплює повною мірою практичну, наукову, науково-технічну, викладацьку, підприємницьку або незалежну професійну діяльність, під час якої особа могла набути спеціальних знань і досвіду, необхідних для проведення конкретного експертного дослідження.

У зв'язку з цим необхідно одночасно уточнити вимоги до змісту висновку експерта та передбачити розкриття об'єктивних і перевірюваних відомостей про сферу спеціальних знань і професійну діяльність особи.

2. Цілі та завдання законопроекту

Метою законопроекту є узгодження положень Кримінального процесуального кодексу України з новою моделлю визначення компетентності судового експерта, передбаченою пов'язаним законопроектом.

Завданням законопроекту є забезпечення зазначення у висновку експерта достатніх відомостей, за допомогою яких сторони кримінального провадження і суд зможуть перевірити наявність у експерта спеціальних знань та необхідного професійного досвіду.

3. Загальна характеристика та основні положення законопроекту

Законопроектом пропонується викласти пункт 1 частини першої статті 102 Кримінального процесуального кодексу України в новій редакції.

Передбачається, що замість відомостей про свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта та стаж експертної роботи у висновку зазначатимуться сфера спеціальних знань експерта, вид, зміст і тривалість його професійної діяльності у відповідній сфері знань, а також реквізити документів, що підтверджують таку діяльність.

Одночасно уточнюється, що відомості про науковий ступінь, вчене звання та посаду експерта зазначаються за їх наявності.

Прикінцевими положеннями передбачається набрання чинності цим Законом одночасно з набранням чинності пов'язаним Законом.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Правовідносини у зазначеній сфері регулюються Кримінальним процесуальним кодексом України, Законом України «Про судову експертизу» та іншими нормативно-правовими актами.

Законопроект має системний зв'язок із пов'язаним законопроектом, який вноситься одночасно. Прикінцевими положеннями передбачається, що цей Закон набирає чинності одночасно з набранням чинності пов'язаним Законом. Крім змін, передбачених пов'язаним законопроектом, реалізація положень цього законопроекту не потребує внесення змін до інших законодавчих актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень цього законопроекту не потребує додаткових видатків з Державного бюджету України або місцевих бюджетів.

6. Прогноз очікуваних правових та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту забезпечить узгодженість кримінального процесуального законодавства із запропонованою моделлю визначення компетентності судового експерта та усуне обов'язкову прив'язку змісту висновку до наявності свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта.

Зазначення у висновку відомостей про сферу спеціальних знань, вид, зміст і тривалість професійної діяльності та реквізитів підтвердних документів забезпечить сторонам кримінального провадження і суду можливість перевірити професійний досвід та оцінити компетентність експерта. Уточнення про зазначення наукового ступеня, вченого звання і посади експерта за їх наявності враховуватиме можливість залучення до проведення експертиз фахівців, які не обіймають посади судового експерта.

Народний депутат України

Сергій В. ВЛАСЕНКО

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Власенко Сергій Володимирович

Сертифікат: 04AF212836405D99040000062FE300091E5EA00

Дійсний до: 19.11.2027 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
170д9/1-2026/209987 від 07.09.2026

2332956

